

“Overlast, toezicht en handhaving”

Rekenkamercommissie Oostzaan
p/a de Griffie Postbus 15, 1510 AA Oostzaan
griffie@oostzaan.nl

Inhoud

1	Verantwoording	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Begripsafbakening overlast en handhaving.....	4
1.3	Onderzoeksvraag en afbakening onderzoek	4
1.4	Onderzoeksverantwoording	5
2	Overlast en de theorie	7
2.1	Wie stelt de regels	7
2.2	Welke instanties houden toezicht en handhaven sociale overlast.	7
2.3	Wat is overlast – ervaren van overlast	10
2.4	Handhaven: hoe doe je dat?	11
2.5	Straffen	11
3	Meldingen overlast in Oostzaan	13
3.1	Vaaroverlast.....	14
3.2	Te hard rijden	15
3.3	Overlast in de openbare ruimte	17
3.4	Overlast van vuurwerk.....	18
3.5	Overlast van evenementen	19
3.6	Overlast van hangjongeren.....	20
3.1	Overige handhavers en betrokkenen in de regio	22
4	Beantwoording onderzoeksvraag, conclusies en aanbevelingen	23
4.1	Beantwoording van de onderzoeksvraag en conclusies.....	23
4.2	Aanbevelingen	24
	Bijlage documenten	25
	Bijlage taken boa.....	26

Colofon

Rekenkamercommissie Oostzaan

Onderzoek: Linda Maasdijk

Oostzaan, 14 april 2020

1 Verantwoording

1.1 Inleiding

Handhaving staat al lang op de lijst van onderzoeksonderwerpen van de rekenkamercommissie. Het onderwerp is aangedragen door raadsleden en in maart 2019 besproken met de leden van presidium. In het gesprek gaven ze aan dat in Oostzaan overlast wordt ervaren van onder andere evenementen, vuurwerk, van hangjongeren, te hard rijden en te hard varen.

Het onderwerp van dit onderzoek is afgebakend tot sociale overlast in de openbare ruimte. Bij sociale overlast gaat het om overlast die mensen elkaar aandoen, zoals bijvoorbeeld geluidsoverlast, overlast van horecabezoekers, of overlast door hangjongeren of –ouderen.

Bij verminderen overlast de Programmabegroting 2020-2023 staan als doelen in 2020:

- Bemiddelen bij burengeschillen
- Keurmerk veilig ondernemen voor bedrijven (KVOB) verkennen
- Overlast door probleemjongeren en mensen met psychische problematiek verminderen
- Woninginbraken terugdringen

Bij handhaving van de openbare orde en veiligheid staan de volgende doelen:

Zo gaan we dat doen

- Bijzonder opsporingsambtenaren (boa's) intensiever inzetten
- De Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) actualiseren
- Drugshandel en hennepcultuur bestrijden
- Ondermijnende criminaliteit herkennen en bestrijden

Probleemjongeren maakt deel uit van dit onderzoek.

Overlast door probleemjongeren en mensen met psychische problematiek verminderen

We versterken de integrale samenwerking van de taakvelden openbare orde en veiligheid, het sociaal team en het jeugdteam. Het voordeel van Oostzaan als kleine gemeente is dat er op casusniveau gericht aandacht is voor een op elkaar aansluitende aanpak van het sociaal domein, de zorgketen en het veiligheidsdomein. Wanneer hierin haperingen optreden is het contact tussen betrokkenen waaronder de bestuurders snel gelegd. Het beoogde resultaat is het borgen van een sluitende keten met alle betrokken hulpverleners gericht op voorkomen van criminalisering (zie ook programma 3 en 4). Hierbij richten we ons op de preventie van jeugdoverlast en -criminaliteit. En op een betere hulpverlening op maat voor bewoners met psychische problemen. Om samenwerking met alle betrokken hulpverleners te ondersteunen werken we verder aan een stelsel van formele afspraken om het delen van persoonsgegevens binnen de wettelijke kaders mogelijk te maken.

In 2020 verwachten we de vruchten te plukken van het in het lopende jaar door burgemeester en portefeuillehouder sociaal domein ingezette project Zorg en Veiligheid gericht op een verdere verbetering van de samenwerking in de keten rond probleemjongeren. (zie ook programma 2).

1.2 Begripsafbakening overlast en handhaving

Openbare orde en veiligheid, overlast en sociale overlast

Openbare orde en veiligheid is veel breder dan de door de raadsleden genoemde vormen van overlast in de openbare ruimte. Bij openbare orde hoort ook (zware) criminaliteit, crisisbeheersing en dergelijke. Dit onderzoek beperkt zich tot overlast.

Overlast is een subjectief begrip. Iedereen ervaart overlast op zijn eigen manier en bewoners en professionals geven daar een eigen mening en gevolg aan.

De Integrale Veiligheidsmonitor maakt onderscheid tussen sociale overlast en fysieke verloedering. De eerste vorm betreft onder meer hangjongeren, overlast van vuurwerk, burengerucht, horeca- en drugsoverlast. Fysieke verloedering heeft betrekking op bekladding van muren of gebouwen, rommel en hondenpoep op straat en vernieling van straatmeubilair, bushokjes¹.

Handhaving

Voor handhaving zijn er verschillende definities. In dit onderzoek betekent handhaving: het bevorderen of bewerkstellingen van de naleving van regels.

Handhaving is gericht op twee typen van gedrag:

- Gedrag dat we (de samenleving) niet willen verbieden, maar wel willen regelen. Het gaat om zeer verschillende gedragingen, zoals in het wegverkeer, bij recreatie et cetera. Nalevingstoezicht en handhaving vallen hierbij samen; beide zijn gericht op de naleving van regels die de samenleving ordenen.
- Gedrag dat we (de samenleving) streng verbieden. Het gaat dan om allerlei vormen van misdaad. Handhaving is dan niet zozeer gericht op naleving, maar op afweer, op bestrijding. Het gaat dan om opsporing, vervolging en berechting door politie, openbaar ministerie en zittende magistratuur².

1.3 Onderzoeksvraag en afbakening onderzoek

De Rkc. kiest ervoor om in dit onderzoek de verschillende aspecten van overlast in kaart te brengen. Wordt de overlast gemeld, formeel of informeel? Welke handhavingsinstrumenten zijn inzetbaar en door welke instanties of ketenpartners worden deze instrumenten ingezet. Wat is het vastgestelde beleid? Hoe wordt gehandhaafd, welke effecten worden bereikt en hoe kijken bewoners en ondernemers aan tegen de inzet die de gemeente pleegt om overlast tegen te gaan.

¹ website Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (het CCV)

² <https://www.kcwj.nl/kennisbank/integraal-afwegingskader-beleid-en-regelgeving/6-wat-het-beste-instrument/61/handhaving>

Doel van het onderzoek en onderzoeksvragen

De onderzoeksvraag is:

“Draagt het handhavingbeleid van Oostzaan bij aan het verminderen van overlast?”

Daarvoor wordt eerst inzichtelijk gemaakt wie de regels stelt, wie toezicht houdt en wie de ervaren overlast handhaaft.

- Welke instanties houden toezicht. Wat is precies hun taak en hun rol. Is er overleg? Wat is de rol van de gemeente? Hoe vervult de gemeente deze rol.
- Hoe wordt gehandhaafd? Inzichtelijk maken wat de mogelijke interventies en sancties zijn en hoe deze worden ingezet. Wat is de effectiviteit van de interventies en sancties.

Daarna wordt ingegaan op de vragen?

- Welke overlast wordt ervaren?
- Wordt de overlast gemeld?
- Hoe en door wie wordt er opgetreden en wat is het resultaat?

1.4 Onderzoeksverantwoording

Het onderzoek is gestart met een vooronderzoek om het doel van het onderzoek en de onderzoeksvraag duidelijk te krijgen. Dit vooronderzoek bestond uit een oriënterend gesprek met enkele ambtenaren van OVER-gemeenten en literatuurstudie.

Het gesprek leidde tot een aantal belangrijke bevinden.

- Inwoners van Oostzaan zijn weinig meldingsbereid. Een uitzondering is het aantal meldingen over vuurwerk.
- Als er een melding over vuurwerkoverlast binnenkomt, gaat de boa daar direct op af. Voorwaarde is dat de melding binnenkomt als de boa op dat moment is ingeroosterd.
- De politie treedt op bij zware overlast en als het criminele activiteiten betreft.
- Met betrekking tot hangjongeren, de jongeren zijn bij de partners in de keten in beeld. Men weet wie het zijn en wat eventueel achterliggende problematieken zijn. De jongeren komen niet alleen uit Oostzaan maar ook uit omliggende gemeenten. Bij melding van overlast worden ze aangesproken op hun gedrag maar niet weggestuurd of bekeurd. Doel is om gedragsverandering te bewerkstelligen.
- Er zijn twee evenementen in het Twiske. Het Lentekabinet (zaterdag en zondag in mei in Oostzaan) en Welcome to the future (één zaterdag in juli in Landsmeer). De gemeente geeft een vergunning af voor het Lentekabinet. Voor het evenement in Landsmeer is deze gemeente de vergunningverlener. Geluid dat overlast kan veroorzaken is in de vergunning, binnen voorschriften, toegestaan. De vergunningsvoorschriften worden door Oostzaan op de dag van het evenement intensief gecontroleerd.
- Verkeersoverlast en vaaroverlast wordt veroorzaakt doordat de verkeersdeelnemers zich (bewust) niet aan de regels willen houden. Op het moment dat er gehandhaafd wordt, is de overlast minder, maar het leidt niet tot een blijvende gedragsverandering.

Na het vooronderzoek is de onderzoeksopzet opgesteld en in een startgesprek besproken met de burgemeester, de gemeentesecretaris, de directeur OVER-gemeenten, het interim hoofd Openbare Orde en Veiligheid en de beleidsmedewerker Openbare Orde en Veiligheid.

Voor het onderzoek zijn gesprekken geweest met de betrokken beleidsmedewerker en de politie. Het onderzoek is gestart met het in kaart brengen van de “theorie” omtrent overlast, toezicht en handhaven. Daarna is de situatie in Oostzaan in kaart gebracht. De bevindingen zijn samengevat in hoofdstuk 2 “Overlast en de theorie” en hoofdstuk 3 “Meldingen overlast in Oostzaan”.

2 Overlast en de theorie

2.1 Wie stelt de regels

Er is landelijke wet- en regelgeving en plaatselijke wet- en regelgeving over overlast en handhaving.

Er zijn verschillende landelijke wetten van toepassing:

- Wetboek van strafrecht
- Gemeentewet
- Wet geluidhinder inclusief het activiteitenbesluit
- De Wegenverkeerswet 1994
- Binnenvaartwet
- Binnenvaartpolitie-reglement
- Scheepvaartverkeerswet
- De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)
- Europese Richtlijn omgevingslawaaier. Deze richtlijn is opgenomen in de Wet milieubeheer en in de Wet luchtvaart.

Plaatselijke regelgeving is vastgelegd in de APV. In Oostzaan is de Algemene Plaatselijke Verordening Oostzaan 2017³ van kracht. Het Activiteitenbesluit biedt de mogelijkheid voor regels in de gemeentelijke verordening. De APV wordt vastgesteld door de gemeenteraad.

APV Oostzaan 2017 Artikel 2:47 Hinderlijk gedrag op openbare plaatsen

Het is verboden:

1. a. op een openbare plaats te klimmen of zich te bevinden op een beeld, monument, overkapping, constructie, openbare toiletgelegenheid, voertuig, hekheining of andere afsluiting, verkeersmeubilair en daarvoor niet bestemd straatmeubilair;
 - b. zich op een openbare plaats zodanig op te houden dat aan gebruikers of bewoners van nabij de weg gelegen woningen onnodig overlast of hinder wordt veroorzaakt.
2. Het verbod geldt niet voorzover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door artikel 424, 426bis of 431 van het Wetboek van Strafrecht of artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994.

Er bestaat ook overlast waarvoor géén regels of wetgeving is gemaakt. Voorbeelden zijn geluidsoverlast door burens of hard praten op straat.

2.2 Welke instanties houden toezicht en handhaven sociale overlast.

De burgemeester

³ <https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Oostzaan/414101.html>

De burgemeester is verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde. Aan de burgemeester zijn hiervoor bevoegdheden toegekend die het hem mogelijk maken de veiligheid in de gemeente te versterken. Het zijn bevoegdheden die te maken hebben met het tegengaan van overlast, ordeverstoringen, het voorkomen van gevaar en het waarborgen van een ordelijk verloop van het dagelijks leven. De bevoegdheden zijn vastgelegd in de Gemeentewet, Opiumwet, Drank- en Horecawet, Wet Bibob, Wet tijdelijk huisverbod. Openbare orde bevoegdheden zijn bestuursrechtelijke bevoegdheden (dus niet strafrechtelijk of privaatrechtelijk).

Artikel 172 Gemeentewet

1. De burgemeester is belast met de handhaving van de openbare orde.
2. De burgemeester is bevoegd overtredingen van wettelijke voorschriften die betrekking hebben op de openbare orde, te beletten of te beëindigen. Hij bedient zich daarbij van de onder zijn gezag staande politie.
3. De burgemeester is bevoegd bij verstoring van de openbare orde of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, de bevelen te geven die noodzakelijk te achten zijn voor de handhaving van de openbare orde.

Politie

De politie zorgt ervoor, als uitvoerende instantie, dat het recht in Nederland wordt nageleefd. Dit gebeurt in opdracht van de overheid. De politie treedt op tegen overtredingen van de wet op onder andere het gebied van openbare orde, milieu en verkeer⁴.

De politie is een landelijke organisatie die aangestuurd wordt door het ministerie van justitie en veiligheid. De minister van justitie en veiligheid is bestuurlijk verantwoordelijk. Oostzaan valt in de eenheid Noord-Holland, district Zaanstreek-Waterland, basisteam Zaanstad.

De politie werkt gebiedsgebonden. Het politiewerk in een gebied van beperkte geografische omvang wordt uitgevoerd door een vaste groep politiefunctionarissen, het basisteam. De wijkagent heeft daarin een sleutelfunctie. Het basiswerk bestaat uit politietoezicht, preventieadvies voor bijvoorbeeld woninginbraken, afhandeling van verkeersproblemen, alcoholcontroles, onderzoek verkeersongeval, eenvoudig recherchewerk, verlenen van hulp, en handhaven van wetten en regels op bijvoorbeeld het gebied van wapens en munitie en sluitingstijden van horecagelegenheden en winkels.

De wijkagenten zijn het vaste aanspreekpunt voor bewoners, bedrijven en instanties binnen de wijk of buurt. De samenwerking met burgers en andere relevante veiligheidspartners staat centraal. Problemen en behoeften in de buurt vormen het uitgangspunt. Er is sprake van een bottom-up aanpak. De gebiedsgebonden politiefunctionaris schakelt andere onderdelen van de politieorganisatie of andere instanties in wanneer dit nodig is. Wijkagenten zijn de spil in een basisteam, zij staan in verbinding met de politieagenten in een basisteam en de opsporing.

De wijkagenten in Oostzaan werken vanuit het politiebureau in Zandijk.

Maar de politie adviseert de gemeente ook over verkeersmaatregelen (bijvoorbeeld over aanpassen snelheid).

⁴ <https://www.politie.nl/themas/handhaving.html>

De politie bestaat uit 10 regionale eenheden, de landelijke eenheid en het politiedienstencentrum. De eenheid Noord-Holland, een van de regionale eenheden, is verdeeld in drie districten, Noord-Holland-Noord, Kennemerland, Zaanstreek-Waterland. Noord-Holland heeft 10 basisteams en vijf diensten¹. De drie districten hebben dezelfde grenzen als de drie veiligheidsregio's. Het district Zaanstreek Waterland heeft 2 basisteams, de districtsrecherche, een flexteam en een informatieknooppunt.

De buitengewoon opsporingsambtenaar: de boa

In Oostzaan zijn de buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) Oostzaan en de boa Staatsbosbeheer actief. Het takenpakket van een boa staat in bijlage "Taken boa"

Een buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) is een ambtenaar met opsporingsbevoegdheid. Dat houdt in dat een boa bepaalde strafbare feiten mag opsporen. Buitengewoon opsporingsambtenaren worden door organisaties of de politie ingezet om de veiligheid te handhaven. Zo zijn er bijvoorbeeld boa's die voor gemeenten het parkeerbeleid handhaven. Maar ook jachtopzichters, milieu-inspecteurs en leerplichtambtenaren zijn boa's. Een boa kan verdachten aanhouden en mag boetes uitschrijven.

Een boa is echter geen politieagent. Een politieagent heeft een algemene opsporingsbevoegdheid en mag alle strafbare feiten opsporen. De strafbare feiten die een boa mag opsporen, staan vermeld in zijn takenpakket. Justis verstrekt deze akte van opsporingsbevoegdheid. Daarmee kunnen boa's aantonen dat ze betrouwbaar en bekwaam zijn en als boa mogen werken. De akte van opsporingsbevoegdheid moet door de werkgever van de boa worden aangevraagd. Een boa is een functionaris die uit hoofde van zijn taak, in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag, in overeenstemming met de geldende rechtsregels en met behulp van de hem daartoe beschikbaar gestelde bevoegdheden en middelen, zorgdraagt voor de opsporing van strafbare feiten alsmede met de voorbereiding van de eventuele vervolging van deze feiten. (Beleidsregels Buitengewoon Opsporingsambtenaar Staatscourant 10 juli 2017)

Het takenpakket van een boa is omschreven in de bijlage. De boa in Oostzaan houdt toezicht op parkeeroverlast, vuurwerkoverlast, jeugdoverlast, hondenpoep, illegale stalling van boten en aanhangers, het langparkeren van caravans, het plaatsen van trampolines en zwembaden in de openbare ruimte, wrakken en zwerfvuil.

In het Landelijk Overleg Veiligheid en Politie (LOVP) van 4 februari 2019 heeft de minister, gesproken met de Regioburgemeesters, het Openbaar Ministerie en de politie over de samenwerking tussen politie en boa's.

De uitvoering en de handhaving van met name bijzondere wetgeving en verordeningen van provincies, gemeenten en waterschappen, is opgedragen aan publiekrechtelijke en een beperkt aantal privaatrechtelijke organisaties. Indien nodig kan aan werknemers van zo'n organisatie opsporingsbevoegdheid worden toegekend. Zij zijn dan boa. Daarvoor is nodig dat betrokkene beschikt over een titel van opsporingsbevoegdheid, over de vereiste bekwaamheid en betrouwbaarheid, en over een akte van beëdiging. De titel van opsporingsbevoegdheid wordt verleend door de Minister van Justitie en Veiligheid⁵.

De boa in Oostzaan werkt op twee manieren:

⁵ Dit is op grond van artikel 142 eerste lid, onder a en b, en derde lid van het Wetboek van Strafvordering of bij of krachtens een bijzondere wet of (decentrale) verordening. Voor economische delicten wordt de titel verleend door de Minister van Veiligheid en Justitie, in overeenstemming met de minister wie het aangaat, op grond van artikel 17, eerste lid, onder 2°, van de Wet op de Economische Delicten.

- Hij houdt surveillancerondes
- Hij gaat af op meldingen. De meldingen komen bij de boa via de wijkagent, door het Klant Contact Centrum van de gemeente, het OC en door inwoners van Oostzaan.
- De politie houdt toezicht op het werk van de boa's en kan de boa's, als dat nodig is, inzetten voor bepaalde werkzaamheden. De boa's dienen hier opvolging aan te geven.

De rol van corporaties bij overlast

Aanhoudende overlast in en om de woning kan het woongenot en gevoel van veiligheid van bewoners ernstig bedreigen. Voor de leefbaarheid in de wijk en van de bewoners is het van belang zo snel en zo vroeg mogelijk in te grijpen. De aanpak is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten, woningcorporaties, politie en buurtbewoners.

2.3 Wat is overlast – ervaren van overlast

Bewoners die overlast ervaren, waarderen de leefbaarheid in hun buurt meestal lager. Overlastbeleving heeft te maken met het ervaren van situaties. Wat voor de één een groepje jongeren op de hoek van de straat is, ziet de ander als rotzakjes die de sfeer in de wijk verpesten. Maar ook negatieve ervaringen met de overheid kunnen een rol spelen. Bijvoorbeeld als een inwoner melding maakt van overlast en fysieke verloedering bij de gemeente en hier niets op hoort.

Totstandkoming van overlastbeleving

Het proces van overlastbeleving kan in vier stappen worden beschreven:

- **Situatie:** er doet zich een 'situatie' wel of niet voor. Bijvoorbeeld een groepje jongeren op de hoek van de straat.
- **Waarneming:** de situatie wordt door de burgers of overheid al dan niet waargenomen.
- **Beoordeling:** op basis van eigen of gedeelde normen en waarden wordt een situatie beoordeeld. Een negatieve beoordeling betekent dat er sprake is van overlastbeleving, bij een positieve beoordeling is er geen sprake van overlastbeleving en bij een neutrale beoordeling roept de situatie geen sterke gevoelens op.
- **Effect:** afhankelijk van de beoordeling van een situatie kan dat leiden tot een effect, bijvoorbeeld bepaald gedrag van burgers of overheid zoals een melding van overlast.

Overlastbeleving

Het uiteenzetten van het totstandkomingsproces van overlastbeleving leidt tot de volgende bevindingen:

- Het proces van hoe overlastbeleving tot stand komt, bestaat voor burgers en overheid uit dezelfde stappen. De stappen voor burgers en overheid vinden echter wel plaats in een verschillende context.
- Burger en overheid kennen verschillende verschijningsvormen. Dé burger en dé overheid bestaan in de praktijk niet. Er zijn verschillende (type) burgers en er zijn diverse verschijningsvormen van de overheid, bijvoorbeeld een handhaver van de gemeente, een medewerker van de gemeentelijke reinigingsdienst, een politieagent of een jongerenwerker.
- Doordat de context waarin burgers en overheid het proces van overlastbeleving doorlopen verschillend is en doordat er verschillende type burgers en verschijningsvormen van de

overheid zijn, kunnen burgers en overheid(sonderdelen) eenzelfde feitelijke situatie anders waarnemen en/of beoordelen. Sommige mensen kunnen geen overlast meer verdragen en melden dan vaak continue.

2.4 Handhaven: hoe doe je dat?

Handhaving heeft beperkte impact, is arbeidsintensief en is alleen mogelijk als er ook echt regels worden overtreden. Soms is er een heterdaad nodig om te kunnen optreden. Groepen op straat, incidentele verhuur van de eigen woning aan toeristen, stemgeluid op terrassen of op straat, scooters op de stoep parkeren of kort stilstaan om te laden en te lossen is niet verboden.

Er zijn verschillende manieren om toezicht te houden

- Politie en boa gaan af op een melding die binnenkomt
- Programmatisch handhaven.
 - Als voorbeeld de verkeerscontroles door de politie
 - Vuurwerkcontroles door de boa in de maanden dat dit nodig is
 - Regelmatig langsgaan bij bekende “hangplekken”.
- Aanwezig zijn van handhavers op specifieke plekken op specifieke momenten, bijvoorbeeld zijn een evenement aanwezig zijn om ter plekke te controleren of men voldoet aan de voorschriften. ⁶

2.5 Straffen

- Waarschuwing
- Geldboete
- Taakstraf
 - Werkstraf: Werk doen waarvoor je niet wordt betaald bij niet-commerciële instellingen zoals gemeenten, ziekenhuizen of Staatsbosbeheer.
 - Leerstraf bestaat alleen voor de jeugd. Het volgen van een cursus om te ontdekken wat de gevolgen van gedrag zijn.
- Vrijheidsstraf
 - Gevangenis
 - Justitiële jeugdinrichting (JJI), de jeugdgevangenis. Hier zitten jongens en meisjes die om strafrechtelijke redenen zijn opgenomen.

Als het om een licht strafbare overtreding gaat, dan wordt een waarschuwing of een geldboete gegeven. Een agent kan bij een overtreding niets doen, een waarschuwing geven of een bekeuring geven. Hij mag zelf inschatten wat hem (haar) het meest effectief lijkt.

⁶ Jeugdoverlast bijvoorbeeld is onderhevig aan golfbewegingen. Met name na de examenperiode en als het langer licht blijft, neemt de jeugdoverlast toe. Vuurwerkoverlast begint in Oostzaan eind oktober al en loopt zelf door tot half januari. De caravans, trampolines en zwembaden is zomers. De inzet van de boa wordt hierop bepaald in deze perioden (ook avonddiensten)

In het strafrecht is bij ieder strafbaar feit een boetecategorie vastgesteld. De desbetreffende categorie bepaalt de maximale hoogte van de boete voor het feit. Indien er geen boetecategorie is het aan de rechter (of in geval van een strafbeschikking: de officier van justitie) om het precieze boetebedrag vast te stellen.

De taakstraf heeft in de wet een plaats gekregen tussen geldstraf en vrijheidsstraf. Taak-, werk- en vrijheidsstraffen worden opgelegd door de rechter.

De sancties die de burgemeester kan opleggen zijn:

- Bestuursdwang (bestuursdwang of dwangsom)
- Bestuurlijke boete (deze wordt nooit toegepast in Oostzaan). De Algemene wet bestuursrecht is dan van toepassing en de afwikkeling vraagt veel tijd.

3 Meldingen overlast in Oostzaan

Dit rapport start, voordat wordt ingezoomd op Oostzaan, met een stukje uit de Landelijke Veiligheidsmonitor 2017.

Uit Landelijk rapport Veiligheidsmonitor 2017

Sociale overlast omvat de volgende vijf vormen van overlast: 'dronken mensen op straat', 'drugsgebruik of drugshandel, bijvoorbeeld op straat of in coffeeshops*', 'overlast door buurtbewoners', 'mensen die op straat worden lastiggevalen' en 'rondhangende jongeren'.

De grootste overlast in de sociale sfeer is afkomstig van rondhangende jongeren en van buurtbewoners. In 2017 geeft telkens 5 procent aan hier veel overlast van te ervaren. Van drugsgebruik of drugshandel heeft 3 procent veel overlast. Ruim 2 procent van de mensen ervaart veel overlast van dronken mensen op straat. Het lastiggevalen van mensen op straat ervaart men met 1 procent het minst als overlastprobleem.

In totaal zegt in 2017 ongeveer een op de acht Nederlanders (12 procent) veel overlast te hebben van een of meer vormen van sociale overlast. Dit is vergelijkbaar met 2016 maar minder dan in 2012. Bij verkeersoverlast in de buurt gaat het om 'te hard rijden', 'parkeerproblemen, bijvoorbeeld fout geparkeerde voertuigen of drukte', en 'agressief gedrag in het verkeer'. Te hard rijden is het grootste overlastprobleem. In 2017 geeft ruim een op de vijf (22 procent) aan hier veel overlast van te ervaren. Van parkeerproblemen heeft een op de zes (17 procent) veel overlast. Van agressief gedrag in het verkeer wordt met 6 procent de minste overlast ervaren. In totaal zeggen in 2017 ruim drie op de tien Nederlanders (31 procent) dat ze veel overlast ervaren van een of meer vormen van verkeersoverlast. Dat is iets hoger dan in 2016 maar minder dan in 2012. In 2017 ervaren Nederlanders vaker parkeerproblemen en veel overlast van agressief gedrag in het verkeer dan in 2016. De parkeerproblemen zijn wel minder groot dan in 2012.

*Oostzaan heeft geen coffeeshops.

Uit de burgerpeiling Oostzaan 2019 blijkt het volgende.

"Sociale overlast -w.o. de ervaren overlast van omwonenden, groepen jongeren en geluid- en de beleving van de sociale veiligheid zijn samen met de staat van de openbare ruimte (afwezigheid verloedering) in hoge mate bepalend voor de mate waarin de inwoners hun buurt beschouwen als een prettige woon- en leefomgeving. In de gemeente Oostzaan is de beleving van de sociale overlast en - veiligheid minder gunstig dan in de vergelijkbare welzijnsklasse. De schaalscore 'sociale veiligheid' bedraagt in de gemeente Oostzaan namelijk 6,37 tegen 6,58 in de groep gemeenten met een vergelijkbaar welzijnsprofiel¹"

Misdrijven worden geregistreerd door de politie. Op data.politie.nl is terug te vinden hoeveel en welke misdrijven er maandelijks in Oostzaan worden geregistreerd.

Op [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) kun je gemeenten met elkaar vergelijken. Oostzaan en Zaanstad lopen gelijk op als het gaat om onveiligheid en onveiligheidsgevoelens. (<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Openbare-orde-en-veiligheid>)

De overlast die in Oostzaan ervaren wordt, zo concludeert de rekenkamercommissie op basis van de Veiligheidsmonitor en waarstaatjegemeente, verschilt niet wezenlijk met de ervaren overlast in de rest van Nederland⁷.

De gemeente heeft een officiële facebookpagina van Handhaving & Toezicht **Oostzaan**. Wanneer u een melding voor ons heeft, kunt u terecht op de website van de Gemeente **Oostzaan** (<https://www.facebook.com/HOostzaan/>). Deze wordt door 150 mensen gevolgd.

Bij de ingekomen stukken stond 30 januari 2020 het klachtenoverzicht Oostzaan 2018. Uit het klachtenoverzicht blijkt dat in 2018 er 6 klachten waren over overlast en handhaving. Welke overlast wordt niet vermeld.

Het college heeft 27 september 2017 de Nota van Toezicht en Handhaving Oostzaan 2017-2020 vastgesteld. Met deze nota is het handhavingsbeleid voor het omgevingsrecht voor de periode 2017-2020 bepaald. Hiermee voldoet de gemeente aan de bepalingen uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en aan het Besluit omgevingsrecht (Bor). De gemeenteraad heeft besloten in de vergadering van 30 oktober 2017 om kennis te nemen van de door het college vastgestelde nota. Deze nota richt zich op het omgevingsrecht, niet op de overlast waar dit onderzoek over gaat. In de nota komen de woorden jeugd, vaaroverlast, verkeersoverlast, vuurwerk en evenement niet voor.

3.1 Vaaroverlast

In de gemeente Oostzaan is handhaving op het water de bevoegdheid van gemeente, politie, Recreatie Noord-Holland, het Hoogheemraadschap en Staatsbosbeheer.⁸

De aantallen

In de periode 2016 tot heden zijn er 4 meldingen binnengekomen bij de gemeente die gingen over te hard varen, 3 meldingen waren algemene vragen over regels en 9 meldingen gingen over bootwrakken. In dezelfde periode zijn er 3 meldingen bij de politie binnengekomen over vaaroverlast. De wijkagenten geven aan dat zij nauwelijks meldingen krijgen van vaaroverlast. Er zijn geen meldingen dan wel registraties van ongevallen op het water.

De handhavers

De politie wordt vanaf 2017 ingezet als er meldingen zijn van vaaroverlast. De wijkagenten doen, als er meldingen zijn, verzoek tot inzet bij het basisteam.

Het Hoogheemraadschap handhaaft niet op recreatief gebruik van het water. In Het Twiske is geen sprake van vaaroverlast. Hier zijn alleen vaartuigen toegestaan zonder verbrandingsmotoren. Recreatie Noord-Holland handhaaft daarom niet op het water.

⁷ <https://www.politie.nl/themas/overlast.html>

⁸ Uit raadsbericht 2 juli 2019 Aanpak Vaaroverlast

De Ringvaart en de Westplas behoren niet tot Het Twiske en zijn in beheer bij Staatsbosbeheer evenals het Oostzanerveld. Staatsbosbeheer heeft één boa in dienst die handhaaft op alle wateren in de regio die vallen onder Staatsbosbeheer. De boa van Staatsbosbeheer is enkele keren per jaar in Oostzaan en handhaaft ook op snelheid op het water. De boa van Staatsbosbeheer geeft aan dat er zich wel degelijk gevaarlijke situaties voordoen op het water en dat er overlast is, maar dat vrijwel niemand klaagt. Varen lijkt een onderdeel van de Oostzaanse cultuur. De gemeente Oostzaan handhaaft op dit moment niet op het water. Er is een raadsvoorstel in voorbereiding om handhaving op het water te regelen. Overlast van muziek of harde stemmen van de opvarende kan niet gehandhaafd worden omdat daarvoor geen regels zijn.

Beleid en wet- en regelgeving

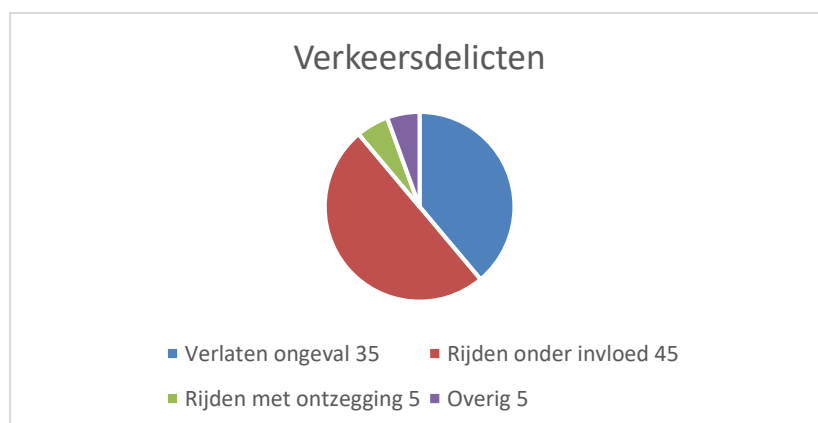
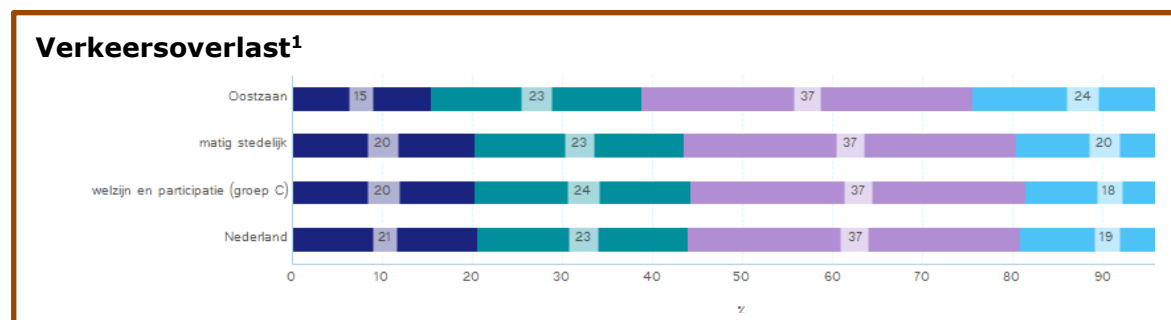
Van toepassing zijn:

- Binnenvaartwet
- Binnenvaartpolitiereglement
- Scheepvaartverkeerswet

Toezicht en handhaving is ná een melding.

3.2 Te hard rijden

Aantal verkeersovertredingen

Bron: <https://rijbewijs-ingegenomen.nl/ingevorderde-rijbewijzen-in-oostzaan/>

De handhavers

De politie en het Openbaar Ministerie zijn **samen** verantwoordelijk voor het handhaven van onveilige situaties in het verkeer. Om de handhaving in het verkeer te verbeteren heeft het OM een landelijke leidraad opgesteld. De gemeente (de boa) heeft alleen een rol bij het handhaven van foutparkeren en bij het inrijverbod.

Toezicht en handhaving van de politie is programmatisch. De boa gaat af op meldingen of merkt overtredingen op tijdens een van zijn rondes.

De wet- en regelgeving en beleid

De landelijke overheid maakt verkeersregels en legt ze vast in de wet. Het parket adviseert over de handhaving van deze wet- en regelgeving. Wie zich niet aan deze afspraken houdt, begaat:

- òf een *overtreding* (een licht strafbaar feit)
- òf een *misdrif* (een strafbaar feit waarbij een gevangenisstraf kan worden opgelegd).

De politie controleert op overtredingen die de meeste slachtoffers in het verkeer maken:

- afleiding in het verkeer;
- veelplegers in het verkeer;
- rijden onder invloed;
- rijden met een te hoge snelheid;
- rijden door het rood.

De Wegenverkeerswet 1994 is de basis.

De Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wahv) bepaalt dat veel verkeersovertredingen door het bestuursrecht worden afgedaan en niet door het strafrecht. Deze wet regelt dat voor verkeersovertredingen administratieve sancties kunnen worden opgelegd. Er kunnen verkeersboetes worden opgelegd voor te hard rijden, door rood licht rijden, handheld bellen. De politie bepaalt zelf wanneer en waar ze verkeerscontroles houdt. Als er veel meldingen over te hard rijden binnenkomen bij de politie, kan dit aanleiding zijn voor het houden van snelheidscontroles.

Bij het herinrichten van straten en wegen geeft de politie altijd een advies over de maximum toegestane snelheid die aangehouden zou moeten worden. Wegen die zo ingericht worden dat er gemakkelijk 50 km/u gereden kan worden, krijgen het advies om in die straat als maximum snelheid 50 km te hanteren. Als de gemeente besluit om er een 30 km weg van te maken, dan geeft de politie snelheidscontroles geen prioriteit. Bij niet opvolgen verkeersadvies politie bij de inrichting van de straat of weg wordt niet gehandhaafd.

Algemeen: Op welke manieren controleert de politie op snelheid?

Flitspalen

De meeste flitspalen in Nederland zijn het eigendom van het Openbaar Ministerie. Zij hebben het beheer ervan overgedragen aan het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB); de instanties die ook de boetes verwerkt en verstuurt. Er komen in Nederland steeds meer digitale flitspalen. Die werken niet meer met een fotorolletje, maar sturen de informatie van de hardrijder binnen enkele seconden naar het CJIB.

Trajectcontroles

Trajectcontrole vindt plaats op snelwegen. De digitale camera's die hiervoor gebruikt worden, zijn van het Openbaar Ministerie.

Radarcontroles

Radarcontroles worden met name uitgevoerd door de verkeershandhavingsteams. Deze controles worden uitgevoerd met behulp van een radar die meet of passerende auto's harder rijden dan toegestaan. Als een auto te hard rijdt, geeft de radar een signaal aan het fototoestel en die maakt een foto van het kenteken van de snelheidsovertreder.

Lasergun

Een lasergun meet de snelheid waarmee een auto op het apparaat afrijdt. Hij doet dat met de snelheid van het licht en tot op drie cijfers achter de komma nauwkeurig. Een lasergun laat alleen zien hoe hard iemand rijdt, maar slaat geen informatie van de automobilist op. Daarom wordt de bestuurder vaak aan de kant gezet (staandehouding).

Surveillance

Iedere surveillerende politieagent die achter een auto rijdt die te snel gaat, kan ook zonder speciale apparatuur overgaan tot een staandehouding. Hij kijkt hoe hard zijn surveillancevoertuig op dat moment rijdt en past bij het opmaken van een proces-verbaal een correctie toe. Van elke politieauto is exact bekend welke correctie dat is; alle snelheidsmeters zijn geijkt.

3.3 Overlast in de openbare ruimte

Overlast in de openbare ruimte betreft overlast van hondenpoep, illegale stalling van boten en aanhangers op straat of in het openbaar groen, het langparkeren van caravans, het plaatsen van trampolines en zwembaden in de openbare ruimte, wrakken en allerlei vormen van zwerfvuil. Inwoners van Oostzaan kunnen online melding doen van overlast.

De aantallen

Overzicht meldingen Buitengewoon Opsporingsambtenaar 2019

Door wie / maand	April	Mei	Juni	Juli
Meldingen OC	1	0	2	1
Meldingen wijkagent	0	2	1	1
Meldingen KKC	2	0	0	0

Meldingen burgers	1	3	2	1
Hulpverleningen	1	0	0	4
Vernieling	3	1	0	2
Overlast/verdachte situatie	2	1	2	2
Aanhoudingen	0	2	0	0
Surveillance extra	8	8	12	10
Overige zaken	7	10	15	15

Bron: Opgave BOA

De handhavers

Toezicht houden op overlast in de openbare ruimte is een taak van de boa. De boa maakt rondes en gaat af op meldingen.

Beleid en wet- en regelgeving

Verschillende artikelen in de Algemene plaatselijke verordening (APV), onder andere:

Artikel 4:13 Opslag voertuigen, vaartuigen, mest, afvalstoffen en dergelijke

Artikel 2:58 Verontreiniging door honden en paarden

Artikel 5:11 Aantasting groenvoorzieningen door voertuigen

3.4 Overlast van vuurwerk

Aantal meldingen vuurwerkoverlast

Tussen september en eind december 2018 waren er 110 klachten over vuurwerkoverlast. In december heeft de boa hier op gehandhaafd.

Op 4 december 2019 waren er 22 klagers over vuurwerkoverlast. Samen dienden ze 118 klachten in. Eén persoon klaagde 27 keer, een 25 en een 10 keer.

De handhaver

De boa controleert op vuurwerkoverlast. Hij gaat altijd af op meldingen. De jongeren die de overlast veroorzaken, worden niet aangemeld bij HALT. Dit voorkomt dat ze een strafblad krijgen. Meestal geeft de boa een waarschuwing en brengt hij de jongeren naar huis als zij de regels overtreden.

Zodra hij de melding binnen krijgt gaat hij daar op af. Maar, zodra hij weer wegrijdt, gaat het vaak gewoon weer verder. Jongeren appen elkaar als ze de politie of boa zien.

Toezicht en handhaving is na een melding en in december ook programmatisch. D.w.z. dat de boa in de december tijd inruimt om rondes te lopen.

De wet- en regelgeving

APV Oostzaan Afdeling 13 Vuurwerk

Artikel 2:71 Begripsbepalingen

In deze afdeling wordt verstaan onder consumentenvuurwerk: Consumentenvuurwerk waarop het Besluit van 22 januari 2002, houdende nieuwe regels met betrekking tot consumenten- en professioneel vuurwerk (Vuurwerkbesluit) van toepassing is.

Artikel 2:72 Ter beschikking stellen van consumentenvuurwerk tijdens de verkoopdagen.

Het is verboden in de uitoefening van een bedrijf of nevenbedrijf consumentenvuurwerk ter beschikking te stellen dan wel voor het ter beschikking stellen aanwezig te houden, zonder een vergunning van het college van de gemeente.

Artikel 2.73 Gebruiken van consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling

- 1. Het is verboden consumentenvuurwerk te gebruiken op een door het college in het belang van gevaar, schade of overlast aangewezen plaats.
- 2. Het is verboden consumentenvuurwerk op een openbare plaats te gebruiken als dat gevaar, schade of overlast kan veroorzaken.
- 3. De in het eerste en tweede lid gestelde verboden gelden niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 1, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 429, aanhef en onder 1, van het Wetboek van Strafrecht.

Met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft:

1

hij die een vuurwapen afschiet, een vuurwerk ontsteekt of een vuur aanlegt, voedt of onderhoudt op zo korte afstand van gebouwen of goederen, dat daardoor brandgevaar kan ontstaan;

3.5 Overlast van evenementen

Aantal meldingen overlast evenementen

In 2018 zijn 34 evenementenvergunningen verleend.

Over twee evenementen is veel te doen geweest. Dit zijn de grotere evenementen in het Twiske en de kermis.

Bij het evenement “Lentekabinet” wordt de vergunning gezamenlijk door betrokken overheidspartners (politie, Omgevingsdienst IJmond, gemeente, Recreatie Noord-Holland, waaronder de boa) gecontroleerd of de organisatie voldoet aan de voorwaarden zoals die in de vergunning staan. De boa heeft de afgelopen jaren geen overtredingen geconstateerd.

De kermis in Oostzaan is in 2018 een avond vanwege een vechtpartij voortijdig stopgezet door de locoburgemeester. De vechtpartij ontstond na middernacht op het Hannie Schaftplein. De kermis moest vanwege de openbare orde en veiligheid dicht.

Handhaver

Geluidhinder wordt gecontroleerd door de inspecteurs van de omgevingsdienst. De boa heeft een rol bij het reguleren van verkeersoverlast.

Wet- en regelgeving

Voor evenementen is een vergunning vereist. De vergunning wordt afgegeven door de gemeente. De regels waaraan het evenement moet voldoen staan in het APV.

Oostzaan heeft evenementenbeleid. Dit is in 2016 door de gemeenteraad vastgesteld. De regeling is gebaseerd op [Algemene Plaatselijke Verordening Oostzaan 2017](#)⁹ en na maart 2020 op de [Algemene Plaatselijke Verordening Oostzaan 2020](#).

⁹ artikel 2:25 Evenement

Het is verboden zonder vergunning van de burgemeester een evenement te organiseren. Voor bepaalde evenementen kan de burgemeester vrijstelling verlenen. Voor kleine evenementen is geen vergunning nodig. Wat een klein evenement is staat omschreven. De aanvrager moet wel 14 dagen voor het evenement het melden bij de burgemeester. In Artikel 2:26 Ordeverstoring staat dat het verboden is bij een evenement de orde te verstoren.

In een evenementenvergunning staan alle eisen en regels waaraan de organisator van het evenement moet voldoen.

In het evenementenbeleid staat het volgende over de gevolgen voor de natuur in het Twiske.

“Natura 2000 richt zich op het behoud en de ontwikkeling van natuurgebieden in heel Europa. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Volgens deze Europese richtlijnen moeten lidstaten specifieke diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving (habitat) beschermen om de biodiversiteit te behouden”.

“Voor nieuwe activiteiten/evenementen is het vanzelfsprekend dat de verantwoordelijkheid bij de ondernemer ligt om aan te tonen dat een activiteit geen negatief effect zal hebben op het gebied wat onder de Natura 2000 valt. Het is echter niet altijd nodig om een beoordeling uit te laten voeren. In het vooroverleg met het bevoegd gezag (in veruit de meeste gevallen de Provincie) wordt besproken of dit nodig is. Voor bestaand gebruik wordt, samen met Provincies, het beleid gevoerd om alleen in uitzonderingssituaties vergunningstrajecten te starten”.

Voor grootschalige evenementen in 't Twiske doet de Omgevingsdienst Noord Holland Noord (namens de Provincie) een natuurtoets. De organisator moet een natuuronderzoek laten doen en dit aanbieden ter toetsing. Bij goedkeuring kan het evenement doorgaan. Ook het bestemmingsplan moet voldoen aan de activiteiten die plaatsvinden. Dit is in ontwikkeling.

Toezicht op overlast tijdens evenementen is programmatisch. De uren van de boa voor toezicht worden ingeroosterd. Daarnaast gaan de toezichthouders van de omgevingsdienst en politie ook op meldingen.

3.6 Overlast van hangjongeren

Aantallen meldingen

Het aantal geregistreerde incidenten (politiecijfers) ervaren overlast door jongeren is in 2019 ten opzichte van 2012 gedaald tot 30 % ¹⁰.

Overlast jongeren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Noord-Holland	17 533	15 313	16 662	15 317	16 149	15 112	11 219	12 273
Oostzaan	122	93	71	65	38	29	42	40

¹⁰ Website politie

De jongeren zijn bekend bij gemeente en bij de wijkagent. Het is een wisselende groep van 20 tot 40 jongeren. Ze komen, behalve uit Oostzaan ook uit Amsterdam Noord en Zaandam maar ook uit Heemskerk en Purmerend. De jongeren spreken (op school) met elkaar af om elkaar ergens te treffen. Met scooters en app kunnen ze elkaar makkelijk bereiken. Vooral hard schreeuwen en vloeken vinden met name oudere bewoners zeer vervelend. Vaak laten ze vuil achter. Wijkagent en boa spreken de jongeren aan en wijzen ze op hun gedrag. Ze vragen ze niet om weg te gaan maar om hun gedrag aan te passen. Dit is het beleid. Bij grensoverschrijdend gedrag worden ze wel gevraagd om weg te gaan.

Jongeren met problemen, die ook overlast veroorzaken, zijn in beeld bij de keten: gemeente, het jeugdteam, politie, school. Voor deze jongeren zijn er passende maatwerk interventies.

De handhavers

In 2018 is gewerkt aan vernieuwing van het aanbod van interventies voor de veiligheidspartners bij de aanpak van jeugdoverlast en -criminaliteit. Er zijn verschillende pilots gestart waarbij verbinding is gelegd bij met partners uit het zorgdomein.

Er zijn een groot aantal instanties betrokken waaronder politie, boa, corporaties, jeugdzorg. Jeugdoverlast is onderhevig aan golfbewegingen. Met name na de examenperiode en als het langer licht blijft, neemt de jeugdoverlast toe. De inzet van de boa wordt hierop bepaald. Hij heeft dan ook avonddiensten.

Wet- en regelgeving en beleid

De driehoek Zaanstad, Oostzaan en Wormerland politie en OM hebben samen een integraal veiligheidsplan opgesteld.

In het plan staan de prioriteiten voor 2019-2022:

1. High Impact Crimes
2. Georganiseerde criminaliteit
3. Criminaliteit en overlast door jongeren
4. Verwarde personen
5. Cybercrime

Er wordt een tweemaaljaarlijks uitvoeringsprogramma gemaakt. In het IVP staat een overzicht van de criminaliteits- en overlastcijfers. De laatste cijfers zijn van 2017.

De thema's zijn gekozen op basis van lokale prioriteiten en landelijke doelstellingen. Overlast door jongeren staat hoog op de agenda.

De ketensamenwerking en de integrale aanpak van jeugdproblematiek is, waar mogelijk, verbeterd. Er is geïnvesteerd in het vergroten en versterken van het netwerk binnen de strafketen. De werkgroep is een vaste partner van het Arrondissementaal Platform Jeugd (APJ) Noord-Holland. Hierdoor is informatie-uitwisseling en samenwerking met gemeenten geïntensiveerd.

Er wordt op dit moment in verschillende gemeenten "geëxperimenteerd" met het aanpakken van problematische jeugdgroepen (7-stappenmodel).

- Aanpak overlast en drankgebruik

- Probleemgedrag van jongeren doorbreken met sport
- Verbinden sociaal- en veiligheidsdomein ¹¹

De boa gaat af op meldingen. Daarnaast zijn er tijden waarop bekend is dat overlast verwacht kan worden. Dan loopt de boa ook rondes.

3.1 Overige handhavers en betrokkenen in de regio

Buiten de bovenstaande aandachtsvelden zijn er nog veel meer personen en instanties belast met handhaven en overlast.

- Het college en gemeenteraad
- De beleidsmedewerker Openbare Orde en Veiligheid van OVER-gemeenten
- Veiligheidshuis Zaanstreek Waterland ¹². Hier werken professionals van politie, justitie, gemeente en verschillende zorginstanties aan de hand van het thema Jeugd¹³. Doel is onder andere het verminderen van overlast. Ze doen aan preventie, handhaving en zorg.
- De Buitengewoon opsporingsambtenaar Inspecties
- Welzijnsinstellingen, jeugdwerk, jeugdteam, zorgaanbieders die vaak werken in opdracht van de gemeente
- Corporaties

¹¹ Uit integraal Jaarverslag Veiligheid 2018 Eenheid Noord-Holland

¹² Gemeenten, Politie Zaanstreek-Waterland, OM, reclassering Nederland, Brijder, Raad voor de Kinderbescherming, Dienst Justitiële Inrichtingen, HALT, Jeugdzorg GGD

¹³ Andere thema's zijn huiselijk geweld, Veelplegers en ex-gedetineerden.

4 Beantwoording onderzoeksvraag, conclusies en aanbevelingen

4.1 Beantwoording van de onderzoeksvraag en conclusies

De centrale onderzoeksvraag luidt:

“Draagt het handhavingsbeleid van Oostzaan bij aan het verminderen van overlast?”

De rekenkamercommissie heeft voor de beantwoording een aantal informatieve deelvragen geformuleerd. Deze zijn uitgewerkt zijn in hoofdstuk 2 en 3.

Is er beleid?

De gemeenteraad van Oostzaan heeft geen overkoepelend handhavingsbeleid vastgesteld voor overlast van verkeer, vaaroverlast en overlast van jongeren, overlast in de openbare ruimte en overlast bij evenementen¹⁴.

Maar er is wel vastgesteld beleid:

- Het belangrijkste kader van waaruit de gemeente kan optreden is de Apv, de Algemene plaatselijke verordening. De Apv wordt door de gemeenteraad vastgesteld.
- Er is wetgeving. Bij “strafbare” overlast is de politie de belangrijkste toezichthouder en handhaver. De aansturing van de politie is landelijk. De gemeente kan, in overleg, *verzoeken* om aan bepaalde onderwerpen extra aandacht te besteden. Dit wordt al dan niet door de politie gehonoreerd.
- De gemeenteraad stelt geld beschikbaar voor het in dienst nemen van boa’s. Wat een boa mag en waaraan een boa moet voldoen is nauw (landelijk) omschreven. Wanneer, waarop en hoe vaak een boa toezicht moet houden kan geregeld worden in het toezicht- en handhavingsbeleid van de gemeente.
- De liggen handhavingsbevoegdheden bij de politie, recreatieschap Noord-Holland, Natuurmonumenten, HHNK, college en de burgemeester.

Draagt het beleid bij aan het verminderen van overlast?

Deze vraag is niet eenduidig te beantwoorden. Het beleid wordt uitgevoerd door vele actoren. Soms heeft beleid effect, soms niet. De overlastervaring in Oostzaan verschilt niet met overlastervaring in de rest van Nederland.

Er is veel beleid en veel wet- en regelgeving. Wet- en regelgeving en beleid reguleren het toezichthouden en het handhaven. Met toezichthouden kan geconstateerd worden dat er overlast is. Als wet- en regelgeving wordt overtreden kan worden opgetreden. Handhaving moet ervoor zorgen dat mensen die overlast veroorzaken hun gedrag gaan aanpassen. Sancties helpen soms wel en soms niet. Jongeren overtreden meestal geen wet- en regelgeving en te hard praten en schreeuwen is géén overtreding. Overleg en praten met de jongeren door politie en boa moet de jongeren bewegen om hun gedrag aan te passen. Voor criminele activiteiten van jongeren geldt wet- en regelgeving en de daar bijbehorende sancties.

¹⁴ De gemeente heeft wel toezicht- en handhavingsbeleid met betrekking tot handhaving omgevingsrecht vastgesteld.

Zijn de handhavers in Oostzaan in staat om bij overlast adequaat op te treden?

De handhavers zijn in staat om adequaat op te treden. Het optreden heeft alleen niet altijd het gewenste effect omdat de overlastpleger zich (soms) niet laat beïnvloeden. En soms is er onvoldoende capaciteit. Dan wordt niet opgetreden.

Er wordt door politie en boa op drie manieren toezicht gehouden.

- Na een melding: handhavers werken bij overlast met het “piepsysteem”. Ze handhaven na een melding. In Oostzaan worden klachten *niet* bij de instanties gemeld. Dit betekent dat er door de toezichthouders niet kan worden opgetreden. Het vermoeden is dat er geen melding wordt gedaan omdat de individuele klager te wantrouwend is naar de overheid om melding te doen (is het wel anoniem). Er wordt onderling wel wordt gesproken over de ervaren overlast.
- Programmatisch handhaven is gericht toezicht houden, bijvoorbeeld verkeerscontroles door de politie. Of het voorbeeld dat na de examenperiode en als het langer licht blijft, de jeugdoverlast toeneemt. Dit is bekend en is ieder jaar aan de orde. De boa kan dan gericht naar die plekken gaan waar de jongeren verwacht worden.
- Het lopen, fietsen of rijden van rondes door het dorp.

Deze wijzen van toezichthouden zijn universeel. Of ze effectief zijn, hangt af of het juiste instrument op de juiste manier wordt ingezet. En of de overlastpleger ontvankelijk is voor correcties.

4.2 Aanbevelingen

1. Zorg dat inwoners als ze klachten hebben dit melden.
2. Stel lokaal toezicht- en handhavingsbeleid op voor het werkterrein van de boa.
3. Bepaal in het toezicht- en handhavingsbeleid ook hoeveel boa-capaciteit gewenst is om effectief toezicht te kunnen houden.

Bijlage documenten

:

- Raadsbericht vaaroverlast 2 juli 2019
- Beleidsregels Buitengewoon Opsporingsambtenaar¹⁵
- Nota toezicht en handhaving Oostzaan 2017-2020¹⁶
- Integraal Jaarverslag Veiligheid Eenheid Noord-Holland 2016, 2017, 2018 : hoofdstuk 2.3. Jeugd en 2.4 OGGZ
- Website politie: www.politie.nl
- Website regioburgemeesters.nl
- <https://wegwijzerjeugdenveiligheid.nl/onderwerpen/jeugdcriminaliteit>
- Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 Zaanstad, Oostzaan en Wormerland¹⁷
- Algemene Plaatselijke Verordening Oostzaan 2017
- Raadsbericht vaaroverlast 2 juli 2019
- Beleidsregels Buitengewoon Opsporingsambtenaar¹⁸
- Nota toezicht en handhaving Oostzaan 2017-2020¹⁹
- Integraal Jaarverslag Veiligheid Eenheid Noord-Holland 2016, 2017, 2018 : hoofdstuk 2.3. Jeugd en 2.4 OGGZ
- Website politie: www.politie.nl
- Website regioburgemeesters.nl
- <https://wegwijzerjeugdenveiligheid.nl/onderwerpen/jeugdcriminaliteit>

¹⁵ Jaargang 2015, Nr. 16504 Gepubliceerd in de Staatscourant op 10 juli 2017

¹⁶ September 2017 Vastgesteld door het college van Oostzaan, besproken in de commissie van 9 oktober en in raadsvergadering van 30 oktober heet de raad besloten kennis te nemen van de Nota

¹⁷ November 2018 Vastgesteld door het college van Oostzaan, besproken in de commissie van en in raadsvergadering van heet de raad besloten kennis te nemen van de Nota
College

¹⁸ Jaargang 2015, Nr. 16504 Gepubliceerd in de Staatscourant op 10 juli 2017

¹⁹ September 2017 Vastgesteld door het college van Oostzaan, besproken in de commissie van 9 oktober en in raadsvergadering van 30 oktober heet de raad besloten kennis te nemen van de Nota

Bijlage taken boa

Taken, bevoegdheden en domeinen²⁰

Een buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) is een ambtenaar met opsporingsbevoegdheid. Dat houdt in dat een boa bepaalde strafbare feiten mag opsporen op een bepaald werkterrein. Sommige boa's hebben daarbij politiebevoegdheden en mogen geweldsmiddelen inzetten.

Taken

boa's worden opgeleid in een afgebakend vakgebied. Hierdoor kunnen zij deskundig zijn op gebieden waarop de politie dat niet is. Een jachtopziener weet bijvoorbeeld meer over wetgeving rond de jacht dan een politieagent.

Boa's hebben een belangrijke rol bij het handhaven van veiligheid en het tegengaan van criminaliteit. De boa mag identiteiten controleren, proces-verbaal opmaken, boetes uitschrijven en personen aanhouden als deze worden verdacht van een strafbaar feit. Elke soort boa heeft een eigen takenpakket. Zo controleert een treinconducteur plaatsbewijzen, rapporteert een milieu-inspecteur over vervuiling (zoals zwerfafval en autowrakken) en bewaakt een jachtopziener een jachtveld.

Domeinen en bevoegdheden

De verschillende functies en opsporingsbevoegdheden die een buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) kan hebben, zijn ondergebracht in zes domeinen. De domeinen zijn:

1. Openbare Ruimte
2. Milieu, welzijn en infrastructuur
3. Onderwijs
4. Openbaar vervoer
5. Werk, Inkomen en Zorg
6. Generieke Opsporing

Elk domein heeft zijn eigen specifieke opleidingseisen en een zogenoemd maximaal opsporingspakket. Voor elk domein is aangegeven wat de bevoegdheden van de boa's in dat domein zijn. Formeel kunnen boa's over alle bevoegdheden van het betreffende domein beschikken, maar het is aan de werkgever om te bepalen of de boa deze allemaal gebruikt voor de taken die de boa's bij deze werkgever conform hun taakomschrijving uitvoeren.

In de Beleidsregels boa staat een uitgebreide beschrijving van de 6 domeinen.

Werken in meerdere domeinen

Vanaf 1 juli 2015 geldt voor aanvragen van een tweede akte dat een boa maar in één domein mag werken. Uitzondering hierop zijn boa's die in een tweede domein als vrijwilliger werken voor een private organisatie die specifieke en beperkte taken uitvoert waarmee een zwaarwegend maatschappelijk belang is gemoeid. Voorbeelden hiervan zijn wildbeheereenheden en Natuurmonumenten.

Politiebevoegdheden en geweldsmiddelen voor boa's

²⁰ <https://www.justis.nl/producten/boa/boa-worden/taken/index.aspx>

Boa's moeten tijdens hun werk effectief kunnen optreden tegen geweld en agressie. Sommige boa's hebben daarom politiebevoegdheden zoals fouilleren en geweldsmiddelen zoals handboeien, een wapenstok, pepperspray of een vuurwapen. In de Beleidsregels boa staat een volledig overzicht van de politiebevoegdheden en geweldsmiddelen die boa's kunnen hebben. Verder moet een boa met politiebevoegdheden en geweldsmiddelen, ook voldoen aan de eisen van de Regeling toetsing geweldbeheersing boa.